

Predikanten in Drenthe met relatie tot Bentheim ca.1620 - 1860

V.

Van de ruim 30 Drentse gemeenten stond in 26 gemeenten een tot enkele Bentheimse predikanten, van die de meeste predikanten in Nederland bleven, vooral in Drenthe. Soms werden ook hun zonen weer predikanten.

Van de 37 predikanten, waarover zekerheid bestaat, dat ze uit het Graafschap Bentheim komen, is de verdeling t.a.v. de periode, waarin ze de grens overstoken, als volgt:

17e eeuw	12
overgang 17e/18e eeuw	3
18e eeuw	8
overgang 18e/19e eeuw	1
eerste helft 19e eeuw	13.

De meeste predikanten vestigden zich in het zuidelijke deel van de provincie Drenthe, vooral in de eerste helft van de 19e eeuw.

Wat Johannes Schotsman betreft:

Hugenholtz, H.S. (Sleen 1786-1789) was te Veldhausen predikant toen Schotsman in **Neuenhaus** kwam (geb. 1762 Emlichheim).

Zijn broer **E.W. Hugenholtz** (geb. 1754 Emlichheim) was predikant te Gasselternijveen van 1795-1812 en is aldaar in 1812 overleden

Amshoff, H.G.M. (Ruinerwold 1819-1821) tekende het album amicorum, evenals

Heerspink, J.H., toen hij beroepen predikant te Sleen was (1816-1819),

Hugenholtz, J.B.T. was te **Neuenhaus**, Coevorden 1819-1821, Emlichheim, enkele jaren tegelijk met Johannes Schotsman (1814-1819 resp. 1824-1826), evenals

Scholten, H.C. (Schoonebeek 1828-1838). Samen stond hij in Emlichheim tijdens Schotsmans dienst daar (1823-1826).

Wat enkele andere namen betreft, die in het album amicorum voorkomen:

Er zal waarschijnlijk een relatie bestaan tussen de student **H.J. Calkoen** en de Predikant H.J.J. Calkoen (Hoogeveen 1813-1825) evenals

tussen **de drie Roessings**, die in 1829 tekenden en de predikant H.K. Roessing, die een aantal jaren na Schotsman in Gasselternijveen predikant was (1834-1838).

I

Predikanten in Drenthe, die een relatie hebben met Bentheim

(of omgeving), soms indirect via hun vader:

Anloo **H. Ruse (Rusius)** was predikant te Veldhausen voor 1623.

A. Holstein, geb. te Schüttoorf, 1624-1627 te Anloo, daarna Diever.

- Zweeloo **J. Reddinck**, geb. te Osnabrück 1566, overleden te Dokkum 1603-1610 Zweeloo, daarna Oostermeer (Fr.)
- Vries **B. Meijer**, geb. in Westfalen, 1610-1631 te Vries
M. Meijer, idem, 1632-1650 te Vries.
- Eelde **H. Böttichius**, geb. te Schüttorf; 1621-1626 te Eelde, dan Kropswolde (Gron.)
- Diever **A. Holstein**, 1627-1637, daarvoor te Anloo,
zijn zoon was predikant te Emlichheim (1688)
- Zuidlaren **A. Böttichus**, geb. te Schüttorf; 1632-1649 te Zuidlaren.
- Coevorden **J. Klopmeijer**, geb. te Tecklenburg; 1629-1637 te Coevorden.
- Rolde **J. Picardt**, geb. te Bentheim, vader pred. te Uelsen;
1648-1670 te Coevorden. Geboortedatum v. Johann 05.02.1600,
1643-1648 Rolde
- Zuidwolde **J. Bökenbergh**, geb. Ankum bij Osnabrück, 1623-1655 te Zuidwolde
- Roden **J. Snethlage**, geb. te Tecklenburg, vader W.,
eerst predikant te Brandlecht, later na Roden (1639-1647) te Peize (1647-1872)
vier zonen predikanten: Samuel te Roden, Willem te Westerbork, Rud. en Alb.
ook latere afstammelingen
- Emmen **J. Ruse**, zoon van H. Ruse (Zuidl) geb. te Veldhausen,
grootvater B. Ruse te Gildehaus, 1614-1615 Emmen.
H. Brachtesende uit classis Tecklenburg, 1616-1657 te Emmen.
J. Welveldt, waarsch. niet uit Gr. Bentheim.
- Eelde **J. Hoppenbrouwer**, geb. te Steinfurt, 1634-1673 Eelde.
- Sleen **H. Reiners**, geb. te Dalen, daar 1704-1708,
van 1708-1710 Veldhausen.
- Coevorden **A. Reiners**, 1690-1700; voornaam Albertus, zie Eelde.
- Schoonebeek **E. Stevens**, geb. te Neuenhaus, 1690-1701 te Schoonebeek
- Oosterhesseln **M.C.D. Staverman**, kwam van Gronau, te Oosterhesseln 1723-1728
- Odoorn **H. Lankhorst**, geb. te Neuenhaus, 1673-1709 te Odoorn
G. Lankhorst, zijn zoon, te Odoorn 1709-1750
- Roswinkel **J.R. Lankhorst**, zoon v. H., te Roswinkel 1721-1731
- Schoonebeek **A. Lankhorst**, zoon v. H., te Schoonebeek 1717-1728.

II

- Odoorn (en Roswinkel??) **J.H. Sluiter**, geb. te Gronau, 1683-1711
zijn zoon Alexander Sluiter wordt pred. te Wildervank (Gron.)

- Dalen **L. Reiners**, was eerst pred. **te Neuenhaus en Veldhausen**,
Dalen 1673-1700,
zijn **zes zonen** worden alle predikanten, waarschijnlijk in Drente geboren
(Arnoldus te Oldenzaal)
E. Reiners, 1700-1734 Dalen,
- Eelde **A. Reiners** 1683-1690 te Eelde, na Coevorden
- Coevorden **P. Reiners**, 1694-1699 te Coevorden
- Dalen **A. Sprungli**, geb. te Emlichheim, 1735-1759 te Dalen
- Schoonebeek **E. Stevens**,
- Meppel **H. Hubert** vanuit Uelsen te Meppel 1725-1761
- Kolderveen-Dinxterveen 1751-1752 **H. Hubert**, broerszn. van H. Hubert te Meppel
- Vledder **A.W. Pruijmers** geb. te Bentheim, te Vledder 1743-1794
- Hoogeveen **N. Bakker**, te Hoogeveen 1795-1798
broer W.H. Bakker te Nordhorn 1788-1829.
- Schoonebeek **J.C. Werndly** (1765-1807), als emeritus overleden te Laar 1810.
- Wapserveen **A. Staverman**, geb. te Ootmarsum, te Wapserveen 1756-1781,
zijn broer R.C. Staverman, pred. te Neuenhaus 1763-1822.
- Assen **H. Crull**, geb. te Uelsen, te Assen 1780-1790, naar Pieterbeuren
Havelte en toen Havelte 1809-1829.
- Sleen **H.S. Hugenholtz**, geb. te Emlichheim 1762, te Sleen 1786-1789, daarna te
Genemuiden, Emlichheim, Veldhausen (1804-1842), broer van F.W.
- Gasselternijveen **F.W. Hugenholtz**, geb. te Emlichheim 1754,
van 1790-1812 te Gasselternijveen, overleden.
Daarna beroep uitgebracht op J. Schotsman, die eerst na Brandlecht ging,
in Gasselternijven 1826-1828
- H.R. Roessingh** 1834-1838, geb. te Neuenhaus in 1807, Emlichheim 1829,
Gasselternijveen 1834, Haren 1838.

III

- Rolde **C.H.E. Grootholtman**, geb. te Ladbergen (Graf. Tecklenburg)
te Rolde 1751-1796, overleden 1803
- Kolderveen-Dinxterveen **H.J. Staverman**, zoon van A. Staverman (Zie Wapserveen)
te Kolderveen-D. 1794-1825
- Sleen **J.C. Schönfeld**, geb. 1765 te Donop, Graf. Lippe, Detmold
in Sleen 1794-1799. Van Sleen naar Huis en Wiebert (Gron.) 1799-1801

In 1801 n. Schüttorf, daar naar
Roderwolda 1802-1841 emeritus, overleden 1848 te Borger.

- Sleen **J.H. Heerspink**, geb. te Ringe bij Emlichheim, 1805-1821 te Sleen,
1821 naar Vledder, tot 1824, daarna Veenhuizen
- Sleen **O. Schultz**, Nordhorn geb. 1813, zn. van J.F. Schultz NOH overl. 1830,
halfbroer v. **P.T. Schultz**, Sleen 1840-1852
- Coevorden **J.B.T. Hugenholtz**, geb. te Emlichheim, zoon van H.S. Hugenholtz (zie Sleen
1786-1798). Eerst in Neuenhaus 1816-1819. Te Coevorden 1819-1821,
emeritus tot 1824, in Emlichheim weer in dienst 1824-1836,
toen 1836 naar Neuenhaus
- Ruinerwold **H.G.M. Amshoff** 1819-1821, eerst Smilde (geb. Uelsen?)
heeft waarschijnlijk het album amicorum van Schotsman getekend
event. na te gaan bij Smilde t.a.v. datum
- Emmen **J.P. Amshoff**, geb. te Gildehaus, 1798-1808 Uelsen,
Emmen 1808-1845, Vader van H.G.M. Amshoff
- Roswinkel **A.C. Visser**, geb. te Leer, rector Kerk?school Schüttorf,
pred. Emlichheim 1820-1822, daarna Roswinkel mei – dec. 1822,
toen na St. Jansga = St. Johannisga, Fr.
- A.L. van Nes**, geb. Neuenhaus, broer v. P.E.K. van Nes te Rouveen,
te Roswinkel 1823-1824, via Den Ham naar Bentheim.
- Schoonebeek **H.C.Scholten**, geb. te Haaksbergen, pred. resp. te Altforst en Appeltern,
Uelsen 1812-1816, Emlichheim 1816-1828,
Schoonebeek 1828-1838.
- Koldereveen/Dinxterveen **J.B.F. Heerspink** 1837-1843, zoon van J.H.Heersöink (zie Sleen)
geb. te Sleen, br. van F.H. Heerspink te Gieten en Joh. te Anloo.
- Nijeveen **E.K.J. Wilmers**, geb. te Schapen, Grafsch. Lingen in 1811,
pred. te Ootmarsum, Veldhausen 1840-1845, Nijeveen 1843 – nach 1861.
- Koekange **J.J. Damste**, 1849?-nach 1861, geb. Uelsen 1824, zoon van P. Damste, die in
febr. 1847 de begrafenis leidde v. Johannes Schotsman br. v. B.R.
– Zeile weggefallen auf der handschriftlichen Kopie
- IV** Nieuwerkerk (Schouwen-Duiveland, Zuid-Holland) en P. te Hoorn (op
Terschelling), te Koekange 1849-nach 1861.
- Emmen **H.S.J. Hugenholtz**, geb. 1821 te Neuenhaus, zoon van J.B.T. Hugenholtz (zie
Coevorden), pred. te Bentheim 1845-1846, Veldhausen 1846-1853, Zwolle
1853-1859, en Emmen 1854 – na 1861.

Übersicht Beziehungen Pastoren Drenthe – Graf. Bentheim +/- 1620 bis 1860

Beziehungen Drenthe – Graf. Bentheim (einschl. Gronau u. Steinfurt) 1620 bis 1860

Zeitraum I = 17. Jh. ; II = 18. Jh., III = 19. Jh.

Gemeinde	aus der Graf.	Nachk. = Past. in NL	zurück i. d. Graf.	Zeitraum
Anloo	2	0	0	I
Assen/Havelte	1	0	0	II
Dalen	2	6	0	I, II,
Diever	0	0	1 (heen)	I
Eelde	2	0	0	I, II
Emmen	3	0	0	I, II/III, III
Gasselternijveen	3 (+1?)	0	1 + 1?	II/III, III, III, (III)
Hoogeveen	1	0	0	II
Koekange	1	0	1	III
Koelvorden	1	0	0	II, III
Kolderveen-D.	2	3	0	II
Meppel	1	0	0	III
Nijeveen	1	0	0	III
Odoorn	2	4	0	I, I/II
Oosterhesseln	1	0	0	I
Roden	1	4	1	I
Rolde	1	0	0	I
Roswinkel	3	2	1	I/II, III, III
Ruinerwold	1 ?	0	0	III
Schoonebeek	1	0	0	III
Sleen/Roderwolde	4	1	1+1 (heen)	2xII, 2xIII
Vledder	1	0	0	II
Wapserveen	0 (1fam uit B)	0	0	(II)
Zuidlaren	1	0	0	I
<u>Zuidwolde</u>	<u>1+1 (?)</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>I (III)</u>
Gesamt: 25 Gem	35 (3x?)	20	7	